

Marking notes
Remarques pour la notation
Notas para la corrección

May / Mai / Mayo de 2019

Serbian / Serbe / Serbio
A: literature / littérature / literatura

Higher level
Niveau supérieur
Nivel superior

Paper / Épreuve / Prueba 1

No part of this product may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means, including information storage and retrieval systems, without written permission from the IB.

Additionally, the license tied with this product prohibits commercial use of any selected files or extracts from this product. Use by third parties, including but not limited to publishers, private teachers, tutoring or study services, preparatory schools, vendors operating curriculum mapping services or teacher resource digital platforms and app developers, is not permitted and is subject to the IB's prior written consent via a license. More information on how to request a license can be obtained from <http://www.ibo.org/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

Aucune partie de ce produit ne peut être reproduite sous quelque forme ni par quelque moyen que ce soit, électronique ou mécanique, y compris des systèmes de stockage et de récupération d'informations, sans l'autorisation écrite de l'IB.

De plus, la licence associée à ce produit interdit toute utilisation commerciale de tout fichier ou extrait sélectionné dans ce produit. L'utilisation par des tiers, y compris, sans toutefois s'y limiter, des éditeurs, des professeurs particuliers, des services de tutorat ou d'aide aux études, des établissements de préparation à l'enseignement supérieur, des fournisseurs de services de planification des programmes d'études, des gestionnaires de plateformes pédagogiques en ligne, et des développeurs d'applications, n'est pas autorisée et est soumise au consentement écrit préalable de l'IB par l'intermédiaire d'une licence. Pour plus d'informations sur la procédure à suivre pour demander une licence, rendez-vous à l'adresse <http://www.ibo.org/fr/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

No se podrá reproducir ninguna parte de este producto de ninguna forma ni por ningún medio electrónico o mecánico, incluidos los sistemas de almacenamiento y recuperación de información, sin que medie la autorización escrita del IB.

Además, la licencia vinculada a este producto prohíbe el uso con fines comerciales de todo archivo o fragmento seleccionado de este producto. El uso por parte de terceros —lo que incluye, a título enunciativo, editoriales, profesores particulares, servicios de apoyo académico o ayuda para el estudio, colegios preparatorios, desarrolladores de aplicaciones y entidades que presten servicios de planificación curricular u ofrezcan recursos para docentes mediante plataformas digitales— no está permitido y estará sujeto al otorgamiento previo de una licencia escrita por parte del IB. En este enlace encontrará más información sobre cómo solicitar una licencia: <http://www.ibo.org/es/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

1. Dovoljan i dobar književni komentar će:

- prepoznati da je pripovedanje u trećem licu/sveznajući pripovedač (pripovedač ponekad priča iz perspektive likova)
- uočiti da odlomak počinje *in medias res*, opisom nekih stanara staračkog doma – pažnja pripovedača će se usmeriti brzo na Mirnu (i na Đorđa, donekle)
- istaći značaj mesta i vremena odigravanja ovog odlomka – starački dom se nalazi preko puta srednje škole, gde srednjoškolci igraju košarku a njihove vršnjakinje ih gledaju (i stanari doma ih gledaju) – što u velikoj meri omogućava uvođenje/uobličavanje tematsko-motivskog kruga
- prepoznati značaj opisa, koji je dominantna forma pripovedanja u ovom odlomku, naročito u oblikovanju Mirne (glavni lik) – ona skroz oživljava pred nama uz pomoć detaljnih opisa njene pojave: figure i idiosinkratičnih pokreta
- analizirati, bar ovlaš, kako su vreme i mesto dešavanja radnje iskorišćeni da se oblikuju glavne teme ovog odlomka: starost kao degradacija života i žudnja za izgubljenom mladošću i slobodom (starački dom nalikuje na zatvor)
- analizirati kako autor veoma uspešno koristi jezik da kreira ritam i atmosferu u datom odlomku – delovi u kojima dominira akcija/upotreba glagola su jukstaponirani sporim, statičnim delovima u kojima dominira upotreba prideva (*”sedamnaestogodišnje, osamnaestogodišnje primerke ljudske rase koji izvode troskoke, skok šuteve, asistencije, zakucavanja.”*; vs. *”Mirna sedi na balkonu, pored Đorđa, pored Sedora, pored ostalih drevnih sedećih statua okrenutih suncu kao izvoru novog života. Mirna sedi sa laktovima delikatne, negovane kože, naslonjenim na ogradu...”*)

Jako dobar i odličan književni komentar će možda i:

- analizirati upotrebu stilskih figura i kako ih autor koristi u uobličavanju glavnih tema – piščeva upotreba kontrasta: mladi/stari ljudi, pokret/aktivan život na otvorenom prostoru/nepokretne figure u zatvorenom prostoru (nalik zatvoru), bezbrižnost mladosti/težina starog doba; terasa se koristi kao pozornica gde se odvija život starih ljudi – terasa je otvorena, ali njena metalna ograda sugerise da su stari ljudi u domu metaforički iza rešetaka, kroz koje gledaju život koji teče preko puta njihovog doma (jedna od glavnih tema je kako život sa starošću degradira – ljudi iz doma mogu samo da gledaju kako puni život teče mimo njih)
- analizirati kako su prostor i vreme odvijanja radnje iskorišćeni da se dočara izvesno osećanje napetosti – Mirna, sedeći na terasi, netremice gleda mlade košarkaše dok Đorđe, jedan od stanara u domu, gleda u Mirnu (žudeći za njom); sledeća tenzija je kad Mirna ostaje na balkonu uprkos hladnoći, što završava promrzlinama na njenim nožnim prstima
- osvrnuti se detaljnije na upotrebu opisa i blage ironije koja opise prati – Mirnino dugotrajno šminkanje, koje se opisuje u najsitnije detalje, se koristi ironično da bi se pokazalo koliko je ovo njeno šminkanje besmisleno, jer mladi sportisti uopšte nisu ni svesni njenog postojanja (*”Mirna diše ubrzano i uzbuđeno, s vremena na vreme prebacivši nogu preko noge... Mirna se temeljito priprema za svaki izlazak. Uvek ima precizno uređenu frizuru, kosu ofarbanu u kestenjasto, ... burgundi ruž na još uvek punim usnama.”*)
- uočiti kako su likovi u odlomku mahom uobličeni kroz opise njihovih tela i pokreta/gestova (*”golišavi sportisti se grle slaveći”, “izlažu svetlosti svoje malene stomake”, “grudi prete da iskoče iz premalih majica na bretele”,* itd.); skoro da i nema pomena njihovog unutrašnjeg života (izostaju psihološki portreti likova)
- uočiti kako se ritam odlomka kreira upotrebom ponavljanja, što na momente prozne delove prevodi u poetsku prozu (*”Pogledaj mene jednom. Mene jednom pogledaj. Ne samo tu decu preko puta. Pogledaj i mene. Bar jednom.”* *”Svoje malo boso stopalo pažljivo pohranjeno u plastičnu sandalu izbaci van površine balkona, kroz rešetke”* je ponovljeno dva puta u odlomku, sa minimalnim izmenama)

- osvrnuti se detaljnije na upotrebu drugih stilističkih figura i sa kakvim su uspehom iskorišćene (npr. metafora “*presto od trske*” se koristi da pokaže kako Marina sebe doživljava kao kraljicu tog balkona, što je dodatno podriveno ironičnom upotrebom trske kao materijala za njen presto; poređenje “*strpljivo, kao predatori*”; paralelizam “*Gutajući je očima, on guta sopstvene reči*”)
- uočiti da je uzrok Mirnine povrede, koja se pominje na samom početku (“*Njeni nožni prsti su umotani u debeli sloj gaze i zavoja*”) dat tek na samom kraju odlomka, upotrebom flešbeka, u poslednjoj sceni
- protumačiti kako je poslednja scena (“zimski scena”) uvedena da bi se podcrtala Mirnina opsesija i njen pogled na život – život nema smisla ako ne možemo, bar donekle, da uživamo u mladosti i lepoti koju sami više ne posedujemo

2. Dovoljan i dobar književni komentar će:

- ukazati na lirsko ja u prvom licu i metričke karakteristike pesme (slobodni stih sa tek ponekom rimom, odsustvo strofa)
- pokazati razumevanje značaja naslova: pitanja iz naslova su retorička, i upućena roditeljima pesničkog subjekta (posveta na početku pesme glasi “*majci i ocu*”) – roditelji su verovatno mrtvi, ali to se nigde eksplicitno ne navodi
- navesti koji je glavni tematsko-motivski krug pesme: tema usamljenosti lirskog subjekta, strah da će ostati sama u okrutnom svetu (“*ne ostavljajte me sad u neugodnoj čutnji/sa nepoznatim ljudima i misleći da ću se snaći*”), nostalgija za vremenima koja su davno prošla, roditeljska ljubav
- primetiti da je ponavljanje uspešno iskorišćeno da podcrtava emotivni fon/ton pesme (“*recite, kuda sad, sa naučenim koracima/kuda sad, jer svuda okolo rastvara se magla*”) i da naglasi šta je glavno pitanje, koje lirsko ja postavlja u poslednja dva stiha (“*nije li to ta ozbiljnost sveta/nije li to taj takozvani život?*”)
- donekle analizirati upotrebu drugih stilskih figura i koliko su uspešno iskorišćene (naročito metafore i poređenja, kao što su sledeća dva primera “*rastegnuta je kao zvuk harmonike i plaha moja hrabrost*”, “*vi, što ste preslišali moju mladost kao stari album*”)
- pokušati da donekle protumači neke od poetskih slika koje su uobličene tako da prenesu čitaocu kako se pesničko ja oseća u svetu (“*i sve je manje vazduha između ovih kuća što se vrte/dok okolo strmoglavce padaju neki što su mi nalik*”)

Jako dobar i odličan književni komentar će možda i:

- analizirati u više detalja bogatstvo pesničkih slika i njihovo moguće značenje (“*vi isti, sa fotografija Venecije, Praga/sa zajedničkih karti što mirišu na so i maslinovo ulje*”)
- istaći na koji način pesnikinja koristi jezik – naročito njena upotreba negativnih atributa/prideva, da bi uobličila emotivni fon koji će dominirati prvim delom pesme (*neugodna čutnja, utopljena u strah, stideti se svoje nežnosti, etc.*)
- pokušati da protumači neka zatamljena mesta i pesničke slike koje su teže za interpretaciju, kao što je npr. “*dobrostojeća mōra/naslonjena na moju dušu kao posećeni hrast*” ili ambivalentni stihovi, u kojima se sugeriše kako su za roditelje pesničkog ja njene ljubavi bile “*tek samo stvari/ omeđene vlagom, tugom, i svešću da će proći*”
- prepoznati promenu tona na sredini pesme, kad lirski subjekt počinje da evocira slike iz detinjstva – atribucija je sada pozitivna i ton je mekši, više spokojan nego elegičan (“*ipak, popodneveni mir, topli dlan popodnevene kiše*”)
- obratiti pažnju na temu roditeljske ljubavi (kako su roditelji bili važne figure za lirski subjekt, kako se ona osećala sigurno dok su oni bili s njom) i možda dati svoje viđenje ove teme
- ponuditi ubedljivo čitanje poslednjih stihova (“*oni gradovi, ona mora, one godine/nije li to ta dobrostojeća mōra/naslonjena na moju dušu kao posećeni hrast/zbog koje samoća, ova obična, decembarska, večernja/napada moju adresu i uvlači se u otvorene knjige/nije li to ta ozbiljnost sveta/nije li to taj takozvani život?*”) – lirski subjekt traži odgovore na večna/univerzalna pitanja: gde se krije smisao, kako izgleda pun/smislen život?